

i Voorwoord

2 1 Kunstgeschiedenis >

3 2 Verschijningsvormen >

4 3 Bouwkunst >

5 4 Voorstelling >

6 5 Beeldende aspecten >

7 6 Materialen en tech... >

Voorwoord

Deze uitgave gaat over beeldende kunst, over kunst kijken en over kunst maken. Een kunstwerk kan een verhaal vertellen, of kan je een bepaalde stemming geven. Je vindt iets misschien mooi, of juist lelijk, maar er is nog veel meer over kunst te zeggen. *Beeldende begrippen* kan je daarbij helpen. Met de begrippen in dit boek kun je beter vertellen wat je van een kunstwerk vindt. En met de kennis die je opdoet kun je ook je eigen werk verbeteren. In het **eerste hoofdstuk** leer je over de verschillende stijlen en stromingen van de kunstgeschiedenis. Dit hoofdstuk is chronologisch geordend. De andere hoofdstukken zijn alfabetisch geordend. Het **tweede hoofdstuk** gaat over allerlei mogelijke verschijningsvormen. In **hoofdstuk drie** lees je over bouwkunst. Het **vierde hoofdstuk** gaat in op aspecten van de voorstelling, terwijl het **vijfde hoofdstuk** over de verschillende beeldende aspecten vertelt. In het **laatste hoofdstuk** vind je materialen en technieken.

Alle begrippen die je moet weten voor je eindexamen staan in deze uitgave. Begrippen waarachter een * staat, zijn niet verplicht. Begrippen die alleen verplicht zijn voor het vwo-examen herken je aan (vwo) in de titel.

Via de menubalk aan de linkerkant van je scherm kun je door de uitgave navigeren. Door op een afbeelding te klikken, kun je deze vergroten en volledig bekijken. Soms zie je pijltjes naast een afbeelding staan. Daarmee kun je een volgende afbeelding of filmpje bekijken terwijl je op dezelfde pagina blijft. Helemaal onderaan elke pagina kun je naar de vorige of volgende pagina doorklikken.

Kunstbeschouwing

Kijken naar kunst noem je kunstbeschouwing. Je kijkt hierbij goed naar de voorstelling en de manier waarop de kunstenaar die vormgegeven heeft. Als je naar een kunstwerk kijkt, probeer je dan bewust te worden van de effecten die het beeld op je heeft. Probeer je in te leven in het verhaal dat de kunstenaar je met zijn kunst wil vertellen. Sommige kunstwerken lijken op het eerste oog ingewikkeld en kun je niet meteen doorgronden. Maar als je je in de maker verdiept of in de achtergrond van het werk, kom je mogelijk toch achter de bedoeling die het werk heeft. Kijk maar eens naar de afbeeldingen hiernaast. Welke indruk geven deze werken jou? En hoe komt dat?

Artemisia Gentileschi, *Judith onthoofdt Holofernes* (ca. 1614-1620).

i	Voorwoord
2	1 Kunstgeschiedenis >
3	2 Verschijningsvormen >
4	3 Bouwkunst >
5	4 Voorstelling >
6	5 Beeldende aspecten >
7	6 Materialen en tech... >

2 Verschijningsvormen

- Tweedimensionaal >
- Driedimensionaal >
- Vierdimensionaal >

Gravure (vwo)

Icoon (vwo)

Illustratie

Initiaal*

Kunstfotografie*

Lay-out

Lijst

Logo

Miniatuur

Paneel

Persfoto's

Pictogram

Piece

Prentkunst

Schets

Schilderij

Snapshot*

Studie

Tag

Tekening

al / Prentkunst

94 / 665

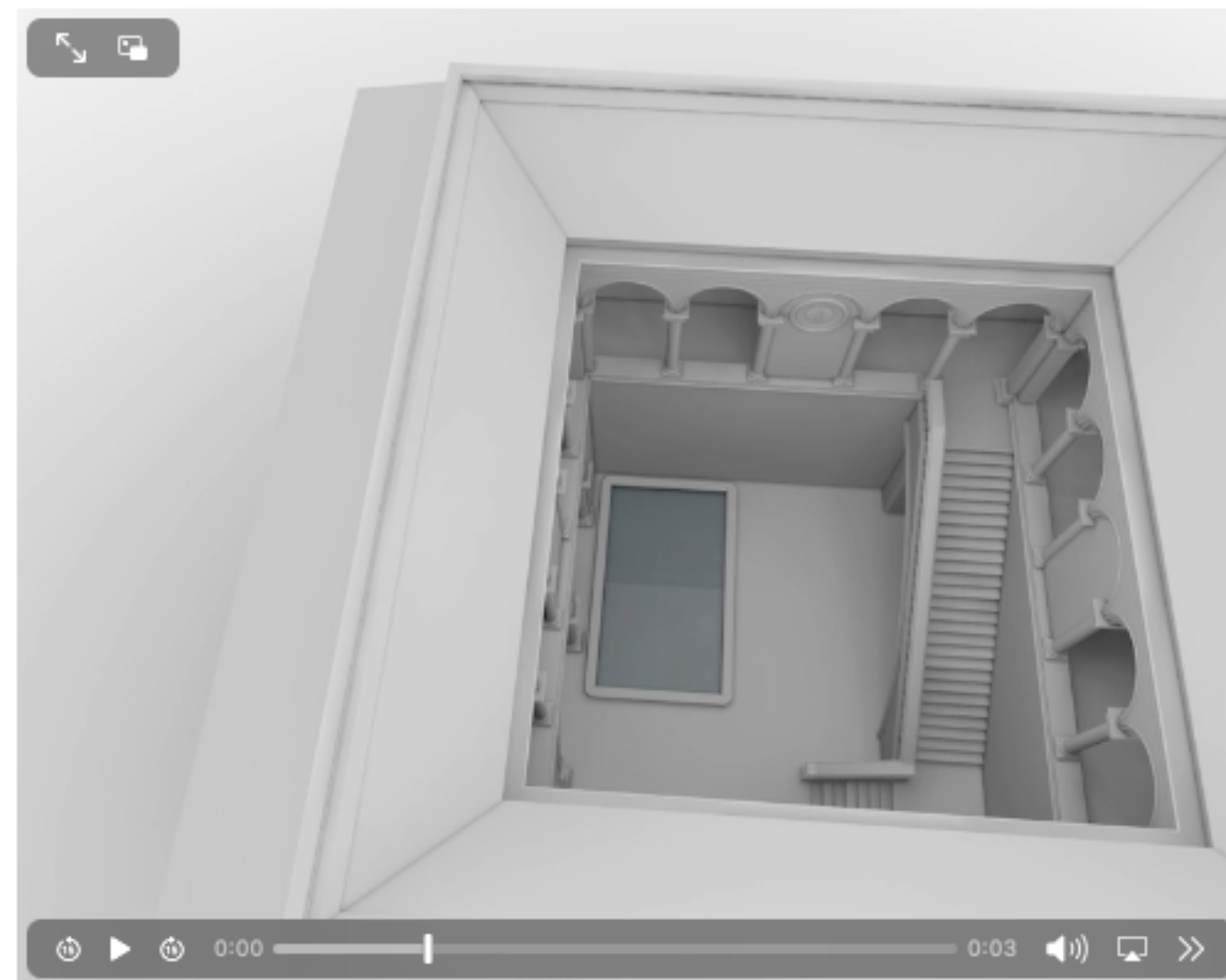
chonk, Origineel houtsnedeblok met de voorstelling van een faun met twee
n, hoogdruk.

Schets >

Atrium (vwo)

Het atrium, of de patio, stamt oorspronkelijk uit de klassieke bouwkunst. In het woonhuis is het een open ruimte waaromheen verschillende vertrekken zijn gelegen. Zo'n ruimte wordt meestal net voorbij de ingang van het gebouw geplaatst. Oorspronkelijk heeft het atrium geen gesloten dak maar is het open naar de lucht toe. De vertrekken eromheen hebben een schuin dak dat naar binnen afloopt. In het centrum van de open ruimte is een bassin geplaatst waarin het aflopende regenwater wordt opgevangen voor gebruik door de bewoners. In latere tijden verdwijnt deze functie. In de moderne bouwkunde, waarin het atrium, patio of vide ook wel wordt toegepast, is deze ruimte meestal overdekt.

Een atrium.

Landschap

Een landschap is een tweedimensionale weergave van de natuur met al zijn elementen, zoals de aarde, de lucht, de flora, de fauna en alle menselijke ingrepen. Als zelfstandig thema ontstaat het in de schilderkunst van de late renaissance en barok. Kunstenaars uit de renaissance hebben een voorkeur voor pastorale landschappen. Barokke kunstenaars geven de voorkeur aan meer dramatiek. Zo ontstaan grote, wijdse panorama's met imposante wolkenluchten. Ook in latere perioden blijft de belangstelling voor dit onderwerp bestaan. In de negentiende eeuw wordt de weergave van de natuur zelfs één van de belangrijkste thema's in de schilderkunst. Ook voor fotografen is het een belangrijk thema.

Ansel Adams, *Jeffrey Pine* (ca. 1950).

- i* Voorwoord
- 2 1 Kunstgeschiedenis >
- 3 2 Verschijningsvormen >
- 4 3 Bouwkunst >
- 5 4 Voorstelling >
- 6 5 Beeldende aspecten >**
- 7 6 Materialen en tech... >

Kleurperspectief

Oranjerood en andere verwante warme kleuren lijken op de beschouwer af te komen en koele kleuren, zoals blauwachtige grijze tinten, lijken te wijken. Dat verschijnsel noemt men kleurperspectief. Door op de voorgrond warme kleuren te gebruiken en op de achtergrond koele, wijkende kleuren, ontstaat dieptewerking in een schilderij of tekening. Het is zuiver de werking van kleuren tegenover elkaar. Ook in volledig abstracte voorstellingen werkt dit verschijnsel en suggereert het ruimte.

Vincent van Gogh, *Vissersboten op het strand van Les Saintes-Maries-de-la-Mer* (1888).

i Voorwoord**2** 1 Kunstgeschiedenis >**3** 2 Verschijningsvormen >**4** 3 Bouwkunst >**5** 4 Voorstelling >**6** 5 Beeldende aspecten >**7** 6 Materialen en tech... >

Boetseren

Boetseren is het met de hand vormgeven van een beeld in een zacht materiaal. Er worden alleen kleine hulpmiddelen bij gebruikt. Boetseermaterialen zijn vooral boetseerklei en boetseerwas of kunstklei, een product gemaakt van olie, was en mineralen. Gereedschappen zijn latjes, diverse spateltjes en mirettes. De laatste zijn stokjes met koperen lusjes of haken aan de uiteinden. Klei moet worden gebakken als het beeld bewaard moet blijven. Het resultaat is qua kleur afhankelijk van de gebruikte klei. Boetseerwas is een kwetsbaar materiaal dat meestal alleen gebruikt wordt als men van plan is het beeld in brons te gieten. Een enkele keer is was het uiteindelijke materiaal. Kunstklei wordt vooral gebruikt voor stop-motion animaties omdat het niet droogt. Het bestaat in verschillende hardheden en sommige soorten kunnen door verhitting verharden. De kunstklei wordt wel gebruikt om modellen te maken die via driedimensionale scans in computeranimatie worden omgezet.

